

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА

ПРОГРАМА

**ВСЕУКРАЇНСЬКА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ**

«ПЕРЛИНИ СТЕПОВОГО КРАЮ»

21-22 листопада 2024 року

м. Миколаїв, 2024

**ВСЕУКРАЇНСЬКА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
«Перлини степового краю»**

м. Миколаїв, Україна

21 листопада 2024 р.

Організатори:

Миколаївський національний аграрний університет,
Факультет агротехнологій,
Кафедра ґрунтознавства та агрохімії.

Місце проведення: м. Миколаїв, вул. Генерала Олекси Алмазова 73, каб.304;
online - платформа для відеозустрічей Zoom

**ПРОГРАМА КОНФЕРЕНЦІЇ
ПЛЕНАРНА ЧАСТИНА**

09:30-10:00 Реєстрація учасників

10:00-10:10 Привітання учасників Конференції від організаторів:
Антоніна ДРОБІТЬКО - докторка сільськогосподарських наук,
професорка, проректорка з наукової роботи, в.о. декана факультету
агротехнологій

ПЛЕНАРНІ ДОПОВІДІ ТА ОБГОВОРЕННЯ

Модератори:

Михайло ФЕДОРЧУК – доктор сільськогосподарських наук, професор,
завідувач кафедри ґрунтознавства та агрохімії

Світлана ПРИСТАШ – кандидатка технічних наук, старший викладач
кафедри ґрунтознавства та агрохімії

Анна КУВШИНОВА – асистентка кафедри ґрунтознавства та агрохімії

10:10-10:25 **Віталій КАБАНЕЦЬ**, кандидат сільськогосподарських наук, в.о.
директора Інституту сільського господарства Північного Сходу
НААН (Глухів, Україна).

Сучасний стан промислового коноплярства в Україні

10:25-10:40 **Ганна ПАНЦИРЕВА**, кандидатка сільськогосподарських наук,
доцентка, заступниця директора з наукової роботи Навчально-
наукового інституту агротехнологій та природокористування
факультету екології, лісівництва та садово-паркового господарства

Вінницького національного аграрного університету (Вінниця, Україна).

Фактори підвищення родючості ґрунту за вивчення елементів технології вирощування сої

- 10:40-11:00** **Володимир ТИЩЕНКО**, доктор сільськогосподарських наук, професор, керівник Науково-виробничого центру селекції та насінництва польових культур, завідувач кафедри селекції, насінництва і генетики Полтавського державного аграрного університету (Полтава, Україна).
Стан та перспективи селекції польових культур в ПДАУ.
- 11:00-11:15** **Сергій ПОСПЄЛОВ**, доктор сільськогосподарських наук, професор, завідувач кафедри землеробства і агрохімії імені В.І.Сазанова Полтавського державного аграрного університету (Полтава, Україна).
Віктор САМОРОДОВ, заслужений винахідник України, доцент кафедри захисту рослин Полтавського державного аграрного університету (Полтава, Україна).
Бінарні посіви у сучасному землеробстві
- 11:15-11:30** **Андрій ШАТКОВСЬКИЙ**, доктор сільськогосподарських наук, професор, член – кореспондент НААН, заступник директора з наукової роботи Інституту водних проблем і меліорації НААН (Київ, Україна).
Сучасні вектори розвитку меліоративної науки
- 11:30-11:45** **Маргарита КОРХОВА**, кандидатка сільськогосподарських наук, доцентка кафедри рослинництва та садово-паркового господарства Миколаївського національного аграрного університету (Миколаїв, Україна).
Агроекологічна адаптивність та продуктивність сортів пшениці озимої в умовах змін клімату.
- 11:45-12:00** **Артур РОЖКОВ**, доктор сільськогосподарських наук, професор, завідувач кафедри рослинництва Державного біотехнологічного університету (Харків, Україна).
Аспекти сучасної технології вирощування озимої пшениці
- 12:00-12.15** **Максим КОЛЕСНИК**, кандидат сільськогосподарських наук, доцент, в.о. завідувача кафедри рослинництва та садівництва імені проф. В.В. Калитки Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (Запоріжжя, Україна).
Досвід участі у програмі академічного обміну «Bridge USA» в університеті штату Огайо (США)
- 12:15-12:30** **Людмила ВІЛЬЧИНСЬКА**, кандидатка сільськогосподарських наук, доцентка кафедри рослинництва, селекції та насінництва

Подільського державного університету (Кам'янець-Подільський, Україна).

Селекція гречки у Закладі вищої освіти «Подільський державний університет»

12.30:12.45 **Ірина ІЩЕНКО**, кандидатка сільськогосподарських наук, доцентка, професорка кафедри садівництва, виноградарства, біології та хімії Одеського державного аграрного університету (Одеса, Україна).

Можливість використання світових технологій вирощування столового винограду на Півдні України

12.45:13.00 **Світлана ПЕТРЕНКО**, кандидатка сільськогосподарських наук, доцентка, провідний науковий співробітник Інституту кліматично орієнтованого сільського господарства НААН (сmt. Хлібодарське, Україна).

Новітні технології вирощування сільськогосподарських культур за використання дигестату біогазових станцій та мікробіодоростей

13.00:13.15 **Тетяна МАРЧЕНКО**, докторка сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник, завідувачка відділу селекції сільськогосподарських культур Інституту кліматично орієнтованого сільського господарства НААН (сmt. Хлібодарське, Україна).

Cannabis sativa та Gossypium hirsutum – джерело цінного волокна

13.15:13.30 **Сергій ЗАЄЦЬ**, доктор сільськогосподарських наук, професор, завідувач відділу кліматично орієнтованих агротехнологій Інституту кліматично орієнтованого сільського господарства НААН (сmt. Хлібодарське, Україна).

Особливості біологічного захисту рослин гороху в системі органічного землеробства

13.30:13.45 **Михайло ФЕДОРЧУК**, доктор сільськогосподарських наук, професор, завідувач кафедри ґрунтознавства та агрохімії Миколаївського національного аграрного університету (Миколаїв, Україна).

Вплив змін клімату на продуктивність сільськогосподарських рослин.

13.45:14.00 **Підведення підсумків**

Продовження конференції 22 листопада з 9.00 до 14.00. Зміст уточнюється.

Дослідження елементів технології вирощування сої як фактора підвищення родючості ґрунту

Повномасштабна війна, яку російська федерація розв'язала проти України, спричинила гуманітарну та економічну катастрофи, що поширюється за межі нашої країни. Одним із найбільш трагічних наслідків даної війни є посилення глобальної проблеми голоду. У ході прикладного дослідження запропоновано систему закупівлі альтернативних засобів удобрення, що стимулюватиме надходження до місцевих бюджетів за рахунок додаткового розширення виробництва рекомендованих біопрепаратів регіональними господарствами. Це в свою чергу стимулюватиме до створення додаткових робочих місць у галузі біологічного забезпечення, підвищить загальну екологічну спрямованість технологій вирощування та забезпечить екологічну стабільність сільськогосподарських територій. Даний захід сприятиме ефективній євроінтеграції України та загальному підвищенні якості вирощеної продукції, яка відповідатиме світовим стандартам у галузі органічного та біологічного землеробства. У кінцевому підсумку це сприятиме успішним процесам стабілізації аграрного виробництва у післявоєнний період та гарантуватиме отримання відповідних рівнів виробництва за істотно нижчих рівнів витрат. В умовах сьогодення стабільне збільшення виробництва зерна є основним завданням зернового комплексу країни. Під час військового стану питання продовольчої безпеки держави є одним з пріоритетних складових національної безпеки, що обумовлюється стратегічною вагомістю зернової та зернобобової продукції під час російської агресії. У зв'язку із цим, виникає необхідність 13 оцінки стану виробництва зерна, його експорту та моніторингу постійних прогнозів світових лідерів щодо цієї галузі є вкрай важливим питанням. Війна в Україні, яка зумовила зупинку чи пошкодження багатьох вітчизняних підприємств із виробництва зернових та зернобобових культур, значні негативи у логістиці їх постачання та інтенсивний ріст цін у наслідок зростання цін на енергоресурси зумовили тенденцію до кризи у сфері застосування класичних систем удобрення із застосуванням при вирощуванні основних сільськогосподарських культур. Урахування усіх можливих перешкод у кінцевому підсумку сприятиме успішним процесам стабілізації аграрного виробництва у післявоєнний період та гарантуватиме отримання відповідних рівнів виробництва за істотно нижчих рівнів витрат.

Комплексна оцінка урожайності сої за передпосівної обробки насіння біопрепаратами і обприскування посівів ретардантом є науково цінною та актуальною проблемою сьогодення, яка дозволила обрати оптимальні способи реалізації генетичного потенціалу продуктивності сучасних сортів сої.

Метою досліджень було встановлення особливостей формування урожайності насіння сої залежно від сортового складу, передпосівної обробки насіння бактеріальним препаратом та використання різної концентрації ретарданту як факторів підвищення родючості ґрунту.

Актуальність роботи підсилюється основними завданнями прикладного дослідження, що виконується за рахунок видатків фонду державного бюджету.

Проведено польові і лабораторні дослідження за такими показниками: урожайність, облік та обсяг побічної продукції, обсяги накопичення у ґрунті

мінерального азоту, винос основних елементів живлення з урожаєм, баланс основних елементів живлення згідно із загальноприйнятими методиками. Дослідження проводились впродовж 2018–2022 рр. на базі науково-дослідного господарства «Агрономічне» Вінницького національного аграрного університету.

У результаті досліджень встановлено, що урожайність сортів сої залежала від погодних умов, сортових особливостей та факторів, що були поставлені на вивчення. Найбільшу урожайність було відмічено за умови передпосівної обробки насіння бактеріальним препаратом Ризогумін та обробкою посівів ретардантом хлормекват – хлорид: першу – у фазу 3-го трійчастого листка, друга – у фазу бутонізації.

Облік побічної продукції сортів сої залежно від передпосівної обробки насіння та застосування ретарданту показав, що найбільше рослинних решток утворилося на варіантах передпосівної обробки насіння сорту Голубка як з внесенням ретарданту, так і без нього – по 3,20 т/га.

Між урожайністю насіння сої та обсягом утворення її побічної продукції співвідношення складає 1 : (1,2-1,4) з перевагою побічної продукції. Найбільша частка побічної продукції сої утворилась на контрольному варіанті.

При вирощуванні сої від заорювання рослинних решток з урахуванням частки сухої речовини у її побічній продукції (86%) у ґрунті накопичується 29,2-33,0 кг/га мінерального азоту, 8,8-9,9 кг/га мінерального фосфору та 12,2-13,8 кг/га мінерального калію.

При вирощуванні сої найбільше мінерального азоту з урахуванням симбіотичної азотфіксації та побічної продукції рослинництва надійде до ґрунту з варіанту передпосівної обробки насіння сорту Голубка та з обробкою ретардантом – 157,56 кг/га. Цей же варіант мав найбільшу частку симбіотично фіксованого азоту від загального обсягу накопичення мінерального азоту – 79,1% (табл. 4). Винос мінерального азоту з урожаєм сої становить 206-267 кг/га та є пропорційним до рівня урожайності насіння (табл. 5).

Баланс поживних речовин при вирощуванні сої, як різниця між кількістю речовин (N, P, K), що використовується для формування урожаю і кількістю речовин, що повернулися до ґрунту внаслідок заорювання рослинних решток та симбіотичної азотфіксації, показав, що практично по всіх варіантах він був негативний. Зокрема за азотом на посівах сої баланс становив мінус 95,46 – мінус 151,85 кг/га (табл.6)

З огляду на зазначене в умовах кліматичної нейтральності важливим є збільшення продуктивності, площ під посівами сої та надходження біологічного азоту у ґрунт до послідуєчих культур. Провідну роль у забезпеченні агроценозів біологічним азотом відіграє саме симбіотична азотфіксація, за використання якої покращується родючість ґрунту, зменшуються енергетичні затрати у технології вирощування сої та негативний вплив на навколишнє середовище.